

'Paard wordt soms letterlijk en figuurlijk lijdend voorwerp'

Aimée de Rooij is paardendierenarts en chiropractor. Zij vindt de vraag of topsport met paarden nog wel kan, niet zo simpel te beantwoorden. "Het moet wel kunnen, maar gaat nu vaak fout. Wanneer een paard niet overbelast wordt, correct getraind wordt, voldoende vrije beweging krijgt én in zijn waarde gelaten wordt, is topsport best mogelijk. Bij de paardensport in het algemeen (zowel basis- als topsport) komt er een groot deel egoïsme om de hoek kijken. In de topsport is er ook nog een financiële prikkel (handel, sponsors, prijzengeld, dekgeld etc.). Deze factoren staan regelmatig voorop, waardoor het paard letterlijk en figuurlijk lijdend voorwerp wordt. De drang naar het oranje lintje en de roem is dan te groot en het belang van het paard komt daardoor (veelal onbewust) pas op de tweede plaats. Er zou in veel gevallen beter nagedacht moeten worden over hoe er met een paard wordt omgegaan en of het wel reëel is wat er verwacht wordt.

Wanneer er juist getraind wordt en er geen oneigenlijke dingen gevraagd worden van het paard, ontstaan er minder blessures. Nu zie je in de sport vaak blessures door overbelasting en/of verkeerde belasting. Als ik een paard in de Grand Prix zie trianguleren in de piaffe (de voorbenen zijn niet verticaal maar schuin naar achteren, waardoor een soort driehoeksvorm ontstaat van voorbenen, achterbenen en lijf, red.), ben ik niet degene om commentaar te leveren op de rijkunst, want ik doe het de ruiter niet na. Maar als dierenarts maak ik me dan grote zorgen over overbelasting van het beenwerk. De disbalans die een paard dan vertoont, omdat het simpelweg nog niet klaar is voor deze oefening, leidt vroeg of laat tot blessures of pijnklachten.

Schadelijke trainingsmethoden die gebruikt worden om tot een bepaald doel te komen, zijn ook een punt van zorg. De slofteugel zorgt bijvoorbeeld voor grote problemen. Wanneer zo'n soort hulpmiddel niet gebruikt wordt, zie je beduidend minder blessures in de lage hals en de rug. Een gebrek aan tijd en geduld om een paard correct op te leiden, zorgt er vaak voor dat er naar hulpmiddelen wordt gegrepen.

Op wedstrijden (basis- én topsport) is er regelmatig sprake van stress, pijn en/of ongemak bij paarden. Open monden, staart zwiepen, verzet: het komt allemaal regelmatig voorbij. Er wordt waarschijnlijk onvoldoende gerealiseerd dat dit pijnuitingen zijn. Er zou beter op dit soort signalen gelet moeten worden en het is belangrijk dat ruiters en juryleden zich meer bewust zijn van de pijn en het ongemak. Regels die zijn opgesteld over bijvoorbeeld strakke neusriemen dienen nageleefd te worden en eigenlijk zouden de mondhoeken van elk paard dat op een wedstrijd verschijnt, gecontroleerd moeten worden. Juryleden moeten wellicht meer getraind worden in het waarnemen van pijn, druk en stress en zouden handvatten moeten krijgen om dit meer af te straffen. Ruiters zijn wellicht gebaat bij meer voorlichting over pijn, hulpteugels, trainingsmethoden etc., zodat ze zich meer bewust worden van hun handelen. We zijn toch ooit allemaal begonnen met paardrijden omdat we zo van die dieren houden? Laten we die liefde voor het dier dan niet uit het oog verliezen en nadenken over wat we met de paarden doen en waarom we het doen. 'Love the animal first and the sport second!'"